

KIRJOANTILOOPPIA JOUSELLA AFRIKAN PUSIKOSTA

LOISKIS ja IIK! Vesi tuntui yhtä virkistävältä kuin näyttikin. Hiiviskelyä kirjoantilooppia etsiskellen Etelä-Afrikan savannilla alkoi tältäkin päivältä olla jo takana reilun työpäivän verran. Kuumien hetki oli jo taittunut taakse, mutta silti lämpöä oli reilusti yli 30 c. Kun päivä alkoi kallistua iltaan, olin yllättäen löytänyt loivan rinteiden alta juomapaikan, joka poikkesi täysin aiemmin näkemistäni savisista, matalista juomakuopista. Vesi tässä kaivetun hiekkakuopan ja louhoksen yhdistelmässä oli lähes kirkasta, kuin lähteestä pulppuavaa. Jahtivaatteet pensaan juurelle ja vilvoittelemaan.

Oli menossa viimeinen jahtipäivä viikon kestävästä jahtimatkaamme ja kirjoantilooppi, tuo pensaiden, puskiensa ja jokivarren tiheiköiden varovainen asukkaaksi oli vielä onnistunut vetämään pitemmän korren. Koko matkani päätavoitteeksi olin asettanut tuon noin 50-kiloisen siron kirjon.

Ensimmäiset neljä päivää olin metsästännyt aivan leirimme tuntumassa olevan jokilaakson jyrkillä, piikkipensaikkaisilla rinteillä. Noin 400 metriä korkean rinteiden edestakainen ravaaminen, (lue hiipiminen) ylös ja alas oli saanut jalkani jo aivan jumiin, tuskin toimivat enää.

Olin saanut useitakin havaintoja kirjosta, mutta yhtään kertaa en ollut onnistunut hiipimään ampumahollille uroksesta. Sarvettomia naaraita, jotka eivät ole luvallisia, olin onnistunut yllättämään useitakin.

Viikon saaliina minulla oli vasta yksi impala, kun viimeinen jahti-ilta alkoi lähestyä loppuaan. Tästä en kuitenkaan voinut syyttää sen enempää jahdin järjestäjää kuin jahtimaastoakaan. Pitkällisten neuvottelujen jälkeen olimme nimittäin saaneet sovittua, että saisin yrittää kirjoantiloopin hiivintämetsästystä yksinäni, ilman paikallisen oppaan opastusta. Lisäksi ainoana aseena oli jousi.

Pariksi viimeiseksi päiväksi olin saanut siirron muutaman kymmenen kilometrin päähän leiristämme. Täällä maasto oli aivan erityyppistä kuin jokilaaksossa. Se kumpuili loivasti ja paikallisen lihakarjan laidunmaiden välissä oli isompia ja pienempiä, lähes läpipääsemättömiä piikkipensaspusikoita. Täällä oli erittäin hyvä kirjoantilooppikanta.

Piikkipensaikoiden väliset alueet kasvoivat jotakin kanervan tyyppistä, mutta lähes metrin korkuista varpukasvia. Pensaiden joukossa kasvoi myös erittäin rehevän näköistä kasvia, joka näytti apilan ja rehuherneen sekoitukselta ja kelpasi hyvin niin lihakarjalle kuin duigerille sekä kirjolle. Heti alueelle saavuttuani olin todennut että kirjon havaitseminen tuolta heinikon ja pensaan keskeltä olisi lähes mahdotonta. Kirjosta näkyisi pensaiden ylitse korkeintaan hiukan sarven kärkiä. Jahtialueeni reunassa kiersi matala, nelilankainen piikkilanka-aita, joka kyllä piti lihakarjan alueella, mutta kirjoantilooppi tuskin huomaisikaan aitaa sen yli loikatessaan.

Olin saapunut alueelle oppaani, Klintin saattamana, joka lähti kaverini Jukan kanssa muutaman kymmenen kilometrin päähän etsimään pahkasikoja. Ohjeeksi olin saanut metsästää kirjoantiloopin lisäksi duigeria, tuota vieläkin pienempää pensassavannin antilooppia. Vastarinteen ison akasiapensasalueen reunassa olisivat alueen parhaat jahtipaikat. Sinne niin kirjat kuin duigeritkin tulisivat läpipääsemättömästä pensaikosta ruokailemaan aamuisin ja iltaisin. Siellä täällä kasvoi muutama hiukan isompi puu. Hetken hiiviskeltyäni löysin puun, jonka oksat näyttivät riittävän vahvoilta ja kiipesin lähes kymmenen metrin korkeuteen oksan haaraan kiikaroimaan.

Aikani vastarinnettä kiikaroituani erotin viimeinkin liikettä heinikossa, piikkipensaikon reunassa. Vastarinteessä ruokailevaan eläimeen on matkaa lähes kilometri. Tummasta väristä ja olemuksesta päätelen että sen oli pakko olla kirjoantilooppi uros. Naaraan väritys on paljon vaaleampi, lähes oranssi.

Painoin tarkasti mieleeni minkä pensasryhmän taakse kirjo jäi ruokailemaan. Maahan laskeuduttuani tarkistin tuulen suunnan ohutta hiekkaa sormieni välistä valuttaen. Heikko hiekkapölyn leijailu paljasti, että olin täysin sivutuulella himoitsemaani saaliiseen nähden.

Loivaa notkelmaa ja akasiapensasryhmiä hyväksi käyttäen siirryin sivusuunnassa puoli kilometriä ja lähdin sitten varovasti lähestymään kirjoa.

Alkumatkan siirryin jousimetsästyksen hiivintävauhdiksi liiankin reippaasti, ja heti se kostautui. Kuin jousen ampumana pongahti heinikosta, melkein jalkojeni juuresta duigeri uros karkuun. Ja tietysti suoraan kohteenani olevaa kirjoa kohden. Hetken jo ehdin mielessäni kirotta, kunnes huomasin, että pian alkukiihdytyksen jälkeen duiger lähti kaartamaan sivulleni ja hävisi pensaikkoon.

Jatkoin hiipimistä entistäkin varovaisemmin.

Askel, tähytys, askel. Mielestäni paikka, jossa kirjo ruokaili, oli vain reilun sadan metrin päässä edessäni. Viimein erotin pensaiden välistä häivähdyksen tumman punaruskeaa kylkeä. Hitaasti nostin kiikarin ja tarkkailin saalistani pensaan oksien välistä. Terävät, kierteiset sarvet erottuivat viimeinkin selvästi. Arvioin niiden olevan ainakin kaksi kertaa kirjoa korvien pituiset, eli tosi hyvän kokoiset.

Painoin mieleeni heinikosta erottuvan pienen akasiapensaan, jonka vieressä kirjo rauhallisesti ruokaili. Sitten laskeuduin varovasti maahan ja lähdin varovasti, välillä ryömien, välillä kontaten lähestymään pensasta ja kirjoa.

Olin tuskin ryöminyt kymmentäkään metriä, kun huomasin häivähdyksen oranssinpunaista pensaikossa. Pienen pensaan takaa kohottauduin hiljaa ja samalla huomasin mikä tuo pieni punertava häivähdys oli. Naaraskirjoantilooppi ja toinen hiukan pienempi, ”mullikka” olivat ruokailemassa melkein suoraan minun ja saaliikseni himoaman kirjoa välissä.

Kirosin mielessäni... jälleen.

Painaudun hitaasti alas ja lähdin hiertämään sivusuunnassa kauemmaksi naaraista. Olin päässyt tuskin liikkeelle, kun erotin jälleen liikettä samasta suunnasta. Kolmen pahkasian lauma tuli reipasta ravia taustalla olevasta akasiapensaikosta ja jäi ruokailemaan naaraiden ja uroskirjoa väliin. Jos yksikään noista sioista tai naaraista saisi minusta havainnon, tyhjenisi koko alue hetkessä. Näin Klint oli minua opastanut ja varoittanut. K..le, jälleen teki mieli...

Pienen pensaan takaa tähyistin ”eläinpuistoani”. Silloin havaitsin, että uros kirjoantilooppi laskeutui hitaasti makuulle, ja hävisi samalla näkyvistäni heinikkoon. Painoin tarkasti mieleeni pienen ”pajun”, josta noin kolmen metrin päähän kirjo oli laskeutunut.

Lähdin jälleen etenemään erittäin hitaasti, aluksi pois päin naaraista ja pahkasioista ja vajaan sadan metrin kierroksen jälkeen kohden merkkipajuani. Välillä kun erehdyin hiukankin liikahtamaan korkeampaan, huomasin heinien välistä, kuinka naaraskirjo valpastui ja alkoi tähyillä suuntaani. Hiljaa, hengittämättä, oli paikka asento miten epä mukava tahansa, pysyin paikallani ikuisuudelta tuntuvan ajan. Lopulta naaraan pää painui takaisin ja se jatkoi ruokailuaan.

Polvet jo lähes nahkattomana kurkottauduin heinikon yli ja mittasin etäisyysmittarilla etäisyyden merkkipajuuni. 23 metriä, ja kirjoa pitäisi olla vielä parimetriä lähempänä. Nyt sai riittää. Vaikka

kohteeni ei ollutkaan iso, lähemmäs en uskaltanut yrittää. Vielä täytyisi saada maassa makaavan kirjon kylki näkyviin heinien välistä. Jos se ei ollut kääntynyt hiipimiseni aikana, pitäisi sen olla suoraan sivuttain minuun nähden.

Tarkistin että nokki oli hyvin jänteessä, nuoli lepäsi oikeassa asennossa nuolihylyllä ja rannesuoja oli paikoillaan. Kiinnitin laukaisulaitteen jänteeseen. Vielä kerran kertasin laukaisutapahtuman mielessäni.

Hitaasti, erittäin hitaasti kohottauduin ja samalla tähystin heinien välistä, missä saaliini olisi makuulla. Olin jo melkein pystyssä, kun näin silmänurkastani liikettä samalla suunnalla, missä naaraat olivat ruokailemassa. K...LE, uros kirjoantilooppi seisoikin nyt melkein naaraiden vieressä ja TUIJOTTI minua suoraan silmiin. Missä ihmeen välissä se ennätti nousta ylös ja siirtyä tuonne?

Vetäisin jousen vireeseen ja samalla arvioin nopeasti etäisyyttä. Matkaa oli noin 50 metriä, eli ihan ylärajoilla minun ampumataidollani. Aikaa kului varmaan sekunnin kymmenyksiä, vaikka mielessäni se tuntui lähes ikuisuudelta. Ennen kuin ehdin tehdä päätöstä ammunko vai en, teki kirjo päätöksen puolestani. Se säntäsi korkeilla, pitkillä loikilla kohden akasiapensaikkaa. Samoin pensaikon suuntaan säntäsivät naaraskirjot ja pahkasikapahnue.

K...le, nyt sitten kiroisin jo ihan ääneenkin. Ja se olisi pitänyt jäädä tekemättä, sillä samalla ponnahti aivan edestäni pystyyn se antilooppi jota koko ajan olin hiipinyt!!!

Päivän kuumimman hetken torkuin akasiapensaikon varjossa ja sieltä lähdettyäni löysin kirkkaan uimapaikan. Uinti piristi ja helpotti hetkeksi hellettä. Vielä kerran huonoa onneani (lue: taitoani) harmitellessani lähdin jatkamaan hiipivää etenemistäni pensaalta pensaalle.

Aikaa pimeään tuloon oli enää vajaat kaksi tuntia.

Jälleen löysin riittävän vahvaoksaisen puun ja ei kun tähystämään. Savanni ja pensaikko näytti nielaisseen kaikki riistaeläimet. En ollut aamullisen kohtaamisen jälkeen nähnyt vilaustakaan sen enempää kirjoista kuin duigereistakaan.

Lähdin kiertämään reilun kilometrin kokoisen heinikkoalueen reunaa, kaartuen samalla lähemmäksi tietä, minkä varteen olin luvannut illalla palata.

Jotenkin en ollut vielä ollut hetkeäkään huolissani, että en ehtisi saada kirjoa saaliikseni. Koko viimepäivien ajan minulla oli ollut tunne tai jopa toive, että saisin tavoittelemani saaliin vasta ihan lähden hetkellä.

Askel, tähystys, askel. Vilahdus ja samassa eteeni ryntäsi kaksi kirjoantilooppi urosta peräkanaa. Pienempi jatkoi laukkaansa heinikkoon näkymättömiin, mutta isompi jäi voittajan elkein tähystämään perääntyneen ”sulhaspoika” ehdokkaan perään.

Etäisyysmittari ylös. Matkaa 38 metriä, mutta heiniä ja risuja välissä niin, että ampumista ei voi ajatellakaan. Hetken uros seisoi paikallaan ja lähti sitten jatkamaan hitaasti kävellen riitakumppaninsa perään.

Jatka vielä samalla suunnalla muutama metri! Pyysin mielessäni kirjoa, sillä erotin noin metrin leveään puhtaan välikön heinien ja risujen välistä. Kirjon pään ollessa hetken ajan pienen pansaan takana, viritin Boukkarin ja suuntasin nuolen valmiiksi välikköön.

Askel askeleelta kirjo lähestyi välikköä ja samalla kun sen kylki tuli näkyviin heinien takaa, lähti nuoli kuin itsestään.

- Ung! kuului outo, lyhyt, terävä yskähdys kirjon päästämänä, samalla kun se ryntäsi täyttä laukkaa heinikon ja pensaikon suojaan. Alitajunnassa olin näkevinäni, että nuoli singahti kirjon takaa johonkin ylävinoon. Näin pakoon ryntäävän antiloopin vilaukselta arviolta 10 metrin matkan. Sitten ei vilaustakaan, eikä risahdustakaan.

Kaivoin puhelimen taskusta ja soitin Klintille pyytäen tuomaan jälkikoiran paikalle. Hän kertoi että Jukka oli juuri ampunut pahkasian ja heillä oli matkaa luokseni vielä noin 40 km. Odottele!

Laskin jousen ja repun maahan, kaivoin vessapapirirullan repun taskusta ja menin kohtaan, jossa kirjo oli ollut ampumahetkellä.

Merkkasin paikan selvästi. Sitten yritin etsiä nuolta ampumalinjalta, kirjon olinpaikan takaa. Jos löytäisin nuolen, siitä näkisi heti oliko nuoli osunut. Hetken etsittyäni palasin krepille, mikä oli kirjon ampumahetken paikassa. Ampumapaikalla ei näkynyt verta, vaikka kuinka vedin heiniä valkealla vessapaperilla. Lähdin hitaasti etenemään suuntaan johon kirjo loikkasi.

Verta! Olin päässyt tuskin 5 metriä, kun huomasin heinistä ja pensaiden lehdistä, miten verta oli tullut ihan suihkuna. Merkkasin ensimmäisen loikan alustulopaikalla olevan veren kreppipaperilla. Viisi metriä ja taas samanlainen ”suihku” pensaan oksilla, merkki.

Etenin jälkiä loikasta toiseen, kunnes huomasin maassa makaavan kirjoantiloopin. Sen matka oli loppunut kesken loikan, vain reilusti alle sata metriä ampumapaikalta.

Hain repun ja jousen. Asettelin kirjon ja jousen heinikkoon siististi ja kaivoin kameran repusta. Yritin ottaa ensimmäistä kuvaa, mutta kamera vaati salamaa.

Samalla kun käänsin kameran säätimen salama-asentoon, totesin että toiveeni oli toteutunut. Olin saanut kirjoantiloopin jousella, yksin, hiipien. Ja olin saanut METSÄSTÄÄ koko matkan edestä.

MIKSI JOUSELLA

- Haastetta, huomattavasti enemmän vastinetta matkalle ja metsästykselle kuin ruutiaseella
- Vaatii pääsemään eläimen lähelle, itseään paljastamatta
- Ampuminen vain paikallaan olevaan saaliiseen
- Ampumakulmat, sivulta vitaalialueelle
- Vaatii ja antaa aikaa luonnon ja eläinten tarkkailuun
- Lyhyesti sanottuna, kun aloitin jousimetsästyksen, oli kuin olisi aloittanut metsästyksen uudelleen alusta.